

DE BETOOGING TOEGELATEN

Naar Brussel!

Deze kreet moet voor den oogenblik alles overheerschen. Alle gebeurtenissen, hoe ernstig ook, zijn van ondergeschikt belang, vergeleken bij de Betoging van Zondag.

Waarom?

Omdat het bekomen van het Algemeen Stemrecht eene levenskwestie is voor de Belgische werklieden. Alles, letterlijk alles hangt er van af.

Met het versterken der katholieke partij in België, hebben wij van officieële zijde de strengste onderdrukking te vreezen in elke volksbeweging.

Meer dan ooit zijn duizende bajonnetten en allerlei moordtuigingen op het hart der arbeiders gericht, en keeren al de staatsmachten, politie, gendarmerie, justitie, finantie en Kerk tegen ons.

De kapitalisten weten zulks, zij voelen zich gesteund, beschermd, aangemoedigd, door die brutale macht tegenover ons. Zij zijn de kiezers, zij benoemen de wetgevers en de regeering is hunne dienstmaagd, die al hun werk moet verrichten, hoe vuil het ook weze, al hunne wenschen moet bevredigen, hoe zeer zij ook stuiten tegen de begrippen van recht en menscheeljkheid.

De reactie zoomin als de vooruitgang blijft niet halfwege stil. Beiden gaan tot het uiterste.

Bij de lage loonen en lange werkuren, na de stoffelijke onderdrukking van den werkman moet de verstandelijke en zedelijke dood volgen.

Weg met de scholen voor het kind! Weg met de vereeniging voor den man! Weg met de vrijheid eener drukpers, die het kapitalisme in den weg staat, om ongekend zijne misdaden, zijne moorden op het volk te mogen plegen.

Weg met alles, wat ons volk, klaar kan doen zien in zijnen toestand, hem zijne verdrukkingen en de middelen om er zich van te ontmaken kan doen kennen.

Weg met dit alles!

Arm en ontzenuwd mag er de werklieden niets anders overblijven dan de blinde onderwerping of een kogel of bajonet in het hart, in geval van verzet.

Met reuzenstappen schrijdt de reactie in België voorwaarts op dien weg. De feiten, door J. de Hemptinne te Gent gepleegd, bewijzen het.

Geheel de zaak komt hierop neer: Werklieden, wilt gij dat dit inkwisiteursregiem algemeen worde en versterke?

Wilt gij den burgeroorlog binnen kort, als eenig redmiddel als uiterste poging van verzet, of wilt

gij langsvredelievenden wettelijken weg uwe eischen doen inwilligen, uw programma doen triomfeeren?

Wilt gij het laatste, naar Brussel dan!

Naar Brussel, naar Brussel, werklieden die klaar ziet in de toekomst!

Naar Brussel, gij allen die begrijpt dat het stemrecht een stap is op de baan des vooruitgangs.

Naar Brussel, gij allen die bewust zijt van de macht der wetgeving in handen van het volk, om den arbeid van mannen, vrouwen en kinderen te beschermen, om de millioenen der schatkist nuttiger te besteden dan aan leger, kerken, koningen en fortten.

Naar Brussel, naar Brussel, allen, die den vrede willen in plaats van den oorlog, die den klassenstrijd willen verzachten door de wettelijken strijd, op kiesterrein den burgeroorlog, het brutaal geweld te doen vervangen.

Naar Brussel! Geene uitvluchten; niets is geldig als verontschuldiging in dit geval.

Geld leenen, de horlogie naar den berg dragen, te voet gaan, dit alles is gewettigd in dit geval, het is noodig, het moet gedaan worden.

Naar Brussel, naar Brussel werklieden, om onze klasse te redden. Naar Brussel om onze kinderen de uitbuiting zonder genade, de

de vernedering, de moord, de ontteering te sparen en voor hen die vrijheidszon helder te laten schijnen, wier opkomen aan den gezichteinder wij Zondag zullen begroeten, als gij wilt.

Naar Brussel, naar Brussel en Leve 't Algemeen Stemrecht!

De Redevoering

VAN

LEON DEFUISSEAUX

MEDEBURGERS,

In dezen plechtigen oogenblik, waarop wij eene uiterste poging gaan wagen om België van de verdrukking eener klasse te bevrijden, ben ik gelukkig mij hier te Gent te bevinden, dat de wieg is geweest onzer aloude gemeentevrijheden; de stad die de eerste was om voor hare kinderen de vrijheid te willen.

Heden zal Gent nogmaals aan het hoofd staan, om de geldmannen van 't bewind te jagen, die ons land onteeren en 't volk sedert 60 jaren zijne rechten onthouden.

Daags voor elken grooten veldslag kwamen uwe voorouders bijeen, zij maakten hunne grieven bekend, zagen naar middelen uit om ze te doen eindigen, beurdten wederzijds hunnen moed op en 's anderdaags behaalden zij de overwinning.

Heden avond houden wij ook deze plechtige vergadering. Ik zal u zeggen wat het volk geleden heeft, welke misdaden de cijskiezers tegenover hem hebben gepleegd.

Wij zullen hier heden avond zeggen wat

wij niet langer willen verduren en de bourgeoisie laten hooren, dat ze of moet toegeven, of verpletterd zal worden. (Toejuichingen.)

In onzen strijd om algemeen stemrecht mogen wij nooit vergeten, dat wij voor ons het getal, het recht en de rechtvaardigheid hebben. Met deze drie wapenen in de hand moeten wij overwinnen. (Toejuichingen.)

Ik wil u heden avond enkele herinneringen mededeelen uit mijn openbaar leven als volksvertegenwoordiger. Er zijn er zooveel, maar de tijd ontbreekt heden avond om ze allen aan te halen.

Nauwelijks was ik vóór twintig jaar in de Kamer getreden, of eene eerste schanddaad werd gepleegd.

De bevolking van Verviers had geprotesteerd tegen de loting, deze slechte uitwas van 't cijnskiesstelsel, die zoo zwaar op de armen drukt.

De bourgeoisie was verbitterd tegen deze krachtige uitdrukking van den volkswil en Verviers werd, om zoo te zeggen, in staat van beleg verklaard.

's Avonds kwamen drie werklieden de « Marseillaise » zingend den weg af van Enival naar Verviers. Een schot ging af, en plotseling viel een hunner neder, getroffen door een kogel. Een soldaat, op wacht staande aan den hoek eener straat, had den ongelukkige neergeschoten. Zijne laatste woorden waren: « Soldaat, wees zacht tegenover 't volk. »

Gillis, de moordenaar van den werkmán, werd 's anderdaags korporaal benoemd, later onderofficier en ridder der Leopoldsorde. (Kreten van verontwaardiging.)

Demisdaad van geprotesteerd te hebben tegen eene onrechtvaardige wet, bekocht een werkmán met den dood.

Ik protesteerde tegen dit schandaal in de Kamer, en stelde eene dagorde van blaam voor tegen de regeering. (Toej.) Mijne dagorde werd verworpen door katholieken en liberalen. Op 130 Kamerleden waren er 5 die den blaam stemden, de overigen keurden den moord goed. (Hoe! hoe!)

De liberalen bewezen daar dat hunne volksliefde schijnheilig was, dat zij de gewelddadige onderwerping des volks wilden, en evenals de katholieken steunen op de brutale macht.

Onmiddellijk daarop gebeurde een schandaal van een anderen aard, maar dat zoo erg was als het eerste.

De Commune van Parijs was overwonnen. De Versaillezen hadden de ongelukkige strijders, mannen, vrouwen en kinderen, neergeschoten, en enkele Communards, die de moorderij ontsnap waren, werden als wilde beesten opgejaagd.

Te Brussel verbleef destijds de grootste dichter, de alomgeachte Victor Hugo, ook een Fransch banneling.

Deze vroeg aan de regeering om de vluchtelingen der Commune gastvrijheid te verleen en stelde zelve zijn huis voor hen open.

De regeering antwoordde aan den grooten dichter door een decreet van uitdrijving (Hoe! hoe!)

Ik protesteerde nogmaals tegen deze daad, die de aloude faam van gastvrijheid van ons land vernietigde.

Mijn voorstel van blaam genoot het zelfde onthaal: vijf leden stemden voor, de overigen stemden tegen. (Teekens en kreten van afkeuring.)

Ik moet u een woord zeggen over de vernieuwing van het kontract der Nationale Bank. De overeenkomst moest nog twee jaren duren en toch drong men aan op de onmiddellijke vernieuwing van het kontract. Men escamoteerde de discussie.

Het nominaal kapitaal werd verdubbeld en men pleegde de onnoemelijke schanddaad, aan de actionnarissen het voorrecht te schenken al de nieuwe aandelen te mogen intekenen.

De actiën, aan 500 frank uitgegeven, stonden gekwoteerd aan 2000 fr.; daardoor staken de groote financiers eene som van 40 miljoen in den zak op de kosten der natie.

Ik zou nog veel, zeer veel schanddaaden kunnen vermelden. 't Is onnoodig. Nog eene enkele, die jaarlijks terugkeert, wil ik schandvlekken, ik bedoel de bloedwet.

Honderde malen heeft mijn hart gebloed bij het zien der treurige tooneelen die zich jaarlijks op alle punten des lands voordoen. Deze wet is zoo schandelijk dat ze, sedert de zestig jaren dat zij bestaat, geen enkelen verdediger heeft gevonden in de Kamer. Dit belet niet dat ze telkens behouden is geworden door de stemming, wanneer men er de afschaffing van vroeg.

Ik wil nog eene misdaad van het cijnskiesstelsel in herinnering brengen. 't Is zeker wel de grootste van allen.

Men stelde eene wet voor, waarbij de rijke vreemdelingen die te Antwerpen handel dreven, mits het betalen van 500 frank, tot Belgen werden gemaakt.

Ik protesteerde nogmaals en eischte de naturalisatie voor 1,500,000 Belgen, van alle rechten in hun land beroofd. (Donderende toejuichingen.)

Detuisseaux maakt eene vergelijking tusschen het bederf dat het cijnskiesstelsel heeft aangetast: diners, champagne, brapartijen, en de eerlijkheid van het Algemeen Stemrecht.

In den Borinage hebben de mijnwerkers zelf hunnen wil doen kennen, hunne stembussen gekocht, affichen, alles betaald en met bijna 16 000 stemmen mij tot hunnen vertegenwoordiger gekozen. (Bravo.)

Dat is de schoonste dag mijns levens geweest. (Toej.)

En 't is in naam dezer 16,000 Borains dat ik de vrijzinnige Gentenaars hier kom groeten en de hand toereiken. (Donderende toejuichingen.)

Wij hebben in deze volksstemming aan doenlijke feiten gezien van veel en hooge beteekenis.

Een 80jarige grijsaard, ja zelfs een onderling van 93 jaar, kwamen hunnen bulletijn in de bus steken.

Hij, die 80 jaar oud was, stemde voor de eerste maal; de tweede had ook eens gestemd, na de Fransche Revolutie, vóór 70 jaren.

Een pastoor van Warquignies, die zich zeker zijnen meester, Christus, herinnerde, die de kleinen lief had en de Pharizeers verachtte, kwam ook stemmen en gaf zijnen penning om de strijdcosten te dekken. (Toejuichingen.)

Leon Defuisseaux somt dan de wetten op, die men door Algemeen Stemrecht zou kunnen verkrijgen en elders, zooals in Frankrijk, reeds ten deele zijn ingevoerd.

Daaronder behooren in de eerste plaats het verplichtend, wereldsch onderwijs, de verzekering tegen ongevallen, de afschaffing der bloedwet, enz.

De talentvolle spreker doet dan in gevoelvollen, warme woorden, een beroep op de aanwezigen om meer dan ooit op te staan voor het Algemeen Stemrecht.

Ik loochen dat het de natie is die de afgevaardigden benoemt, vol bijgeloof, zonder andere beginselen dan het brutaal geldbelang, het ministerie zonder eer dat een onschuldigen werkmán, Conreur, in 't verderf wilde storten, na te hebben samengezworen met mouchards; ik loochen dat het de natie is die hare stem

geeft voor geld, voor diners en champagne.

Neen, al gaf het Algemeen Stemrecht ons al de opgesomde weldaden niet, het is eene kwestie van eer, van eigenwaarde. (Toejuichingen.)

Wilt gij, Gentenaren, langer gelijk gesteld worden met misdadigers en bordeelhouders? (Neen, neen!)

Wilt gij de grondwet waarheid maken die zegt: Alle macht komt uit het volk? (Ja, ja!)

Eh wel dan, op! Naar Brussel! Daar hebben wij, Walen en Vlamingen, rendez-vous. Toont dat gij u verleden, uwe geschiedenis, uwe voorouders waardig zijt, en leve 't Algemeen Stemrecht!

Legersterkte in Europa Op 1 Januari 1890

Op voet van vrede, beloopt het getal mannen in dienst 3,263,474 personen, verdeeld als volgt:

Rusland	876,938
Frankrijk	512,472
Duitschland	491,860
Oostenrijk	290,106
Italië	240,215
Engeland	221,358
Turkeië	182,000
Spanje	131,000
Holland	65,735
België	43,405
Denemark	42,909
Roumanie	35,413
Zweden-Noorw.	33,020
Bulgarië	32,346
Griekenland	26,346
Portugal	24,361
Serbie	13,242

In deze cijfers zijn de legers van de marine nog niet gerekend, zij bedragen 191,000 man.

Engeland	61,400
Rusland	29,371
Frankrijk	24,728
Duitschland	16,403
Italië	14,372

Op voet van oorlog, beloopt het getal strijders 21 miljoen.

Duitschland	4,200,000
Frankrijk	4,108,655
Italië	2,626,000
Rusland	2,600,000
Oostenrijk	1,181,000

Als men slechts de troepen van eerste soort telt, dan komt Rusland weer aan het hoofd.

Ru-land	1,639,000
Duitschland	1,000,000
Frankrijk	960,000
Oostenrijk	940,000
Italië	610,000
Engeland	(zeetroepen)

Het onderhoud van deze 6 legers kost jaarlijks 5 milliard (5,000,000,000) frank. Daarin zijn de buitengewone uitgaven niet begrepen.

Frankrijk	fr. 942,000,000
Engeland	» 762,000,000
Rusland	» 762,000,000
Duitschland	» 537,000,000
Italië	» 415,000,000
Oostenrijk	» 407,000,000

Met de buitengewone uitgaven bedragen de jaarlijksche uitgaven gemiddeld 8 milliard.

De gemiddelde uitgaven voor het ganse Europeesche leger bedragen jaarlijksch 12 milliards.

Welke treurige, schrikwekkende toekomst, staat ons te wachten, indien de volkeren hunne souveraineteit niet doen gelden, bij middel van Algemeen Kiesrecht en volksstemming.

DE NATIONALE FIERHEID.

Mr. Victor Arnould eischt van de Belgische democraten, dat zij de Congodieverij wat minder kritiekeren uit... vaderlandsche fierheid.

De spotternij is een beetje kras. Omgekeerd en met meer recht, zouden wij aan M. Arnould, die zich als volksgezind doet doorgaan, mogen verzoeken, de verdediging van dien diefstal te staken, om de Belgische democratie in den vreemde de oneer te sparen, door te gaan als de voorstandster dier rooverspolitiek.

Hoe, het is op het oogenblik dat dui-zende werklieden, zich gereed maken, om naar Brussel te gaan manifesteren, hunne rechten te eischen om als Belgen te worden aanzien, dat men ons komt spreken van nationale fierheid!

België lijdt, niet aan overproductie, maar aan volksarmoede, aan gemis aan koopkracht zijner eigene kinderen; men verspilt miljoenen aan het koninkdom, de Kerk, het militarisme en om de kroon op het werk te zetten, legt men ons den Congo op den hals, een nieuwen kolk waarin honderde miljoenen zullen verzwoegen worden. En men vraagt ons dit te laten gebeuren zonder protest, uit nationale fierheid! Ofwel M. Arnould aanziet ons voor dommerikken, en zich zelve als een feniks, ofwel hij schrijft wat hij niet denkt, hij hemelt op wat hij weet slecht te zijn.

België heeft zonder tegenspraak een der verachtendste regeeringstelsels der wereld, het kiesrecht is er beperkter dan in Frankrijk, Duitschland, Zwitserland, Bulgarië, Griekenland, Denemarken, Spanje, waar het Algemeen Stemrecht in voege is; het is beperkter dan in Engeland, Oostenrijk, Portugal, Italië en Nederland; de wetten worden er gefabriceerd, door een troepken gekozenen der cijnskiezers, op hunne beurt nog machteloos gemaakt door de milioennairs, de gekozenen van den Senaat, en al die wetten drukken loodzwaar op het arme werkende volk.

En wij moeten fier zijn!

Fier, omdat men, na ons 60 jaren te hebben doen werken en belastingen betalen, voor koning, leger en kerk, zonder onze toestemming te vragen, nu op 't onverwachts 25 miljoen kort stelen, om eene bijzondere onderneming van Sire Leopold te steunen.

Het ontbreekt hier aan geld om de Kempen te bevruchten, om Brussel en Brugge tot zeehaven te maken, om het verkeer in de Ardennen te verbeteren, de duinen te beboschen, ambachtscholen te stichten, de boeren te steunen, pensioenfondsden voor de werklieden op te richten en men zendt ons geld naar den Congo!

En wij moeten fier zijn en zwijgen!

Wij maken den rijkdom uit van België, wij bevruchten zijne gronden, doorwroeten zijne ingewanden, benuttigen zijne waters, onze zonen verdedigen deze eigendommen met hun lijf, zonder er iets van te bezitten. Wij vragen in ruil aan het legioen *parvenus*, dat hier den baas speelt in België, voor ons lichaam, onze kennissen en onzen arbeid, die wij aan België schenken, toch eene stem te hebben, om de afgevaardigden te kiezen, die de wetten moeten opmaken waaraan wij allen moeten gehoorzamen.

Wij zijn kalm en verstandig, naarstig en goed tot lijdzaamheid toe en men antwoordt ons met vervolging, geweervuur, gevang, werkeloosheid en mouchards!

Hebben wij niet alle reden van fier te zijn over ons... Vaderland.

De Belgische werklieden hebben geen Vaderland. Het zijn moderne slaven,

ht van de
de Congo-
eren uit...

as. Omge-
en wij aan
gezind doet
de verdedi-
en, om de
reemde de
an als de
iek.

k dat dui-
d maken,
ifesteren,
als Belgen
ons komt

produktie,
gemis aan
eren; men
oninkdom,
n de kroon
en ons den
wen kolk
ullen ver-
agt ons dit
est, uit na-
nould aan-
zich zelve
ift wat hij
t hij weet

praak een
telsels der
erakter dan
witserland,
hemerken,
emrecht in
n in Enge-
alië en Ne-
er gefabri-
ozenen der
og machte-
nairs, de
al die wet-
arme wer-

0 jaren te
stingen be-
kerk, zon-
gen, nu op
omt stelen,
ag van Sire

eld om de
Brussel en
n, om het
verbeteren,
chtscholen
unen, pen-
eden op te
d naar den

wijgen!
van België,
doorwroe-
tigen zijne
ligen deze
der er iets
ruil aan
den baas
aam, onze
te wij aan
em te heb-
kiezen, die
araan wij

g, naartig
men ant-
weervuur,
chards!
van fier te

ben geen
e slaven,

zonder rechten, die werken en scheppen,
niet als vrije mannen, maar met de hon-
gerzweep op den rug, Hoogstraeten of
gevang voor den neus.

De moderne slaaf mag zoomin fier zijn
over zijn werk als de lijfeigene der mid-
deleeu « en over zijne schoone vrouw.

Deze laatste prikkeld de driften van
den kasteelheer, gelijk ons werk, onze
vlijt, den uitbuitingsgeest der kapitalisten
prikkelt. Hoe meer wij scheppen en wer-
ken, voortbrengen en vervoeren, hoe
meer men ons besteeft en uithongert.

Waarom vraagt gij niet M Arnould,
dat de gerechtshoven voortaan, uit natio-
nale fierheid, de dieven en moordenaars
vrijspreken; waarom zwijgt *La Nation*
niet over de misdaden en zakkenrollerijen
der kleine *pick pockets* die dagelijks ge-
beuren?

Hare nationale fierheid zou voldaan
zijn. Men zou in den vreemde kunnen
denken, dat er geene dieven of misda-
digers in België zijn.

Maar doet ze dat niet, dan weten wij
niet waarom, wij een koning de toelating
zouden schenken, met de medeplichtig-
heid van zeven ellendige mouchards
25 miljoen aan 't land te ontslen. Of
zijn de groote officiële dieven minder
plichtig dan degene die in 't gedrang een
geldbeugel ontvreemd?

De laatste heeft nog ten minste de ver-
dienste der behoudigheid terwijl de rege-
ring slechts van het recht van den sterke
gebruikt maakt, om ons, w'erlooze werk-
lieden, zonder geweer of stemrecht, met
beide wapens tegen ons, zonder verdedi-
ging uit te kleeden.

De ware nationale fierheid is van de
vijanden, de verdrukkers, de uitzuigers
der natie aan den schandpaal te spijkeren,
wat ook hun rang, talent of naam zij.

Onze nationale fierheid, is van in den
vreemde te doen zien, dat er duizende
werklieden zijn die protest aantekenen,
tegen den diefstal voor den Congo en met
des te meer kracht hunne rechten eischen
die aan de verwezenlijking der dieven-
plannen van eene klassenregering.

De fierheid der Belgen, is iets spreek-
woordelijk; in Frankrijk doen de meesten
zich voor Duitschers, Nederlanders of
voor Franschen zelve doorgaan.

En zij hebben gelijk, Belg en werkman
zijn, is synoniem van slaaf. En dat is in de
XIXe eeuw geen eertitel.

Pijltjes en Schichten.

Gister, zaterdag 2 oogst, was het
volop feest te Oostende. De keizer van
Duitsland kwam aan en de koning van
België heeft hem vorstelijk ontvangen.

Hij is hem met zijn minister te gemoet
gegaan. Schier al de regiment muzieken
zijn te Oostende en met duizende en du-
zende franks werden verspilld ter eere
van een vreemden keizer en tot profijt van
Oostendse hotelhouders.

Zondag, 10 Oogst, zullen honderd dui-
zend werklieden te Brussel 't Stemrecht
vragen.

Geen koning, geen minister zal te zien
zijn!

Alles voor een vreemden keizer; niets
voor 't Belgische volk!

De jubelfeesten te Brussel waren
prachtig en voornamelijk kostelijk. Het
kost die heeren inrichters toch niets, wat
scheelt het hen dan!

Ondanks al den luister, was er weinig
volk en geen geestdrift.

Zondag zullen honderd duizend Belgen
naar Brussel stroomen, niet om feest te
vieren op 's lands kosten, maar om hun
recht te eischen.

En dit zullen zij doen met geestdrift en
liefde!

Leve onze ministers? Z'hebben
weer eene nieuwe wet gemaakt! Eene
wet, die de belasting op de groote maga-
zijnen en samenwerkende maatschappijen
verhoogt.

Uit het tegenwoordig standpunt der
belasting gezien, is dit niet verkeerd,
maar slecht is het, deze wet, « die niets
anders is dan eene geldklopperij, » te
doen doorgaan als redmiddel van de
kleine burgers.

Verhoogt men de belastingen der groote
confectiehuizen, bazars en cooperatiën met
1000 franks per jaar, zal één kleine bur-
ger daardoor één nieuwe klant winnen,
één cent meer verkoopen?

Neen, niet waar?

De ruïne der kleine burgers is onver-
mijdelijk, maar de regeering, die immer
meer en meer geld voor fort en kloos-
ters nootig heeft, treft den arbeid alweer,
in plaats van belasting te leggen op het
inkomen, dat heel alleen zou mogen be-
last worden.

**De bijeenkomst der betoo-
ging** zal plaats hebben als in 1886,
op de Kruidtuinlaan, voorbij de Rogier-
plaats, in de aanpalende groote straten en
boulevards en in de Groene dreef.

Men zal rond 10 ure 's morgens van
daar vertrekken. De groepen die van ver
moeten komen, zullen dus moeten zorgen
op tijd te zijn en zich ten dien einde met
de statieoversten te verstaan.

Eene protestatie zal tegen het cijnkies-
stelsel op deze monstervergadering wor-
den afgelezen en door den Landelijken
Raad der Werklieden-Partij aan de Kamer
worden overhandigd.

De Stoot zal zich vormen aan de statie,
zich naar de ministeries en van daar,
langs de Hoogstraat en den Steenweg van
Waterloo, naar het St-Gillespark bege-
ven, waar de monster volksvergadering
zal plaats hebben, gelijk aan die in het
Hyde Park van Londen gehouden.

Daar zullen de groepen voorbijtrekken,
om daarna rond al de bijeenverscharen-
de vaandels, de plechtige belofte af te leg-
gen, rusteloos te strijden tot dat de poli-
tiekte gelijkheid aller burgers in de wetten
des lands wordt geschreven.

Na deze plechtigheid, die zeer indruk-
wekkend zal wezen, zal de stoet zich
weder in beweging stellen, zoodanig dat
hij langzamerhand uiteengaet, ten einde
aan de manifestanten van de verschillende
deelen des lands toe te laten, tijdig te
vertrekken.

Een manifest zal voor 10 Augusti door
de Werklieden-Partij worden aangeplakt
en de inwoners van Brussel en omstreken
verzocht worden bij plakbrieven, hunne
huizen te bevlagen, ter gelegenheid der
volksbetooging.

De vooruitstrevende en democratische
kringen van Brussel en voorgeborchten
waarvan de namen hier volgen, zullen aan
de betooging van 10 augusti deel nemen:

Kring der Vrijzinnige Volksvoordrachten,
Les Cosmopolitains (De Wereldburgers); De
Liberale Schoolpenning, Vooruitstrevende
Propagandekring der 2^e [sectie; Liberale
Waalsche bond van Elsene; Jonge Vooruit-
strevende Wacht van Brussel; Liberale Be-
kwaamheidskiezers van Molenbeek; Zater-
dagkring van St-Joos-ten-Noode; Liberale
Vooruitstrevende Kring van Schaerbeek;
Liberale Bekwaamheidskiezersbond van Lae-
ken; Liberale Associatie en Jonge Liberale
Wacht van Koekelberg; de Vrijdenkersbond
en De Veldbloem.

Zaterdag 2 augusti, wordt door deze krin-
gen in de groote zaal der Vlaamsche Tap-
perij (Brasserie Flamande), August Ortsstraat,
eene groote meeting ingericht, waarop ge-
kende redenaars het woord zullen voeren.

Landbouwers, leest.

**Redevoering door gez. Ansele
te Wortegem uitgesproken.**

Geachte Aanhoorders,

De vorige spreker heeft u bewezen dat
de niet-kiezer, stedeling of landman, wel
degelijk belang heeft bij het opmaken der
wetten.

Laat mij dat door eenige voorbeelden
nog duidelijker aantoonen.

Als handel en nijverheid kwijnen, het
werk slecht gaat en de loonen dalen, wie
lijdt dan het ergst? De rijke, die voor zijne
actiën altijd denzelfden intrest trekt, die
voor zijne gronden en huizen dezelfde
pachten ontvangt en op betere tijden kan
wachten, zonder ééne flesch wijn te
moeten missen, of de werker, die geen
24 uren zonder arbeid kan zijn, zonder
die te moeten met ontbering en soms met
honger?

Als cholera of eene andere smetziekte
uitbreekt, wie leveren het grootste getal
slachtoffers op?

De rijken, die in prachtige, gezonde hui-
zen en kasteelen wonen en het land kun-
nen verlaten, of de armen, die opeenge-
propt zitten in kleine woningen, die hier
moeten blijven, omdat zij geen geld heb-
ben voor de reis, geen geld om elders te
leven en hier, aan den grond door de
ziekte geteisterd, hun bestaan is ver-
bonden?

En meent gij niet met ons dat goede
wetten het verslechteren van het werk
kunnen beletten; dat de zorg voor de
openbare gezondheid de besmettelijke
ziekten uit ons land kan weren?

Als er onder alle werkers één werker
is die op de bescherming van den Staat
moet kunnen rekenen om niet geruineerd
te worden, dan is het wel de landman

In handel en nijverheid kunnen oppas-
sendheid en kennis iemand vooruit hel-
pen; hij kan eene crisis, een opslag, een
anderen tegenslag voorzien en er zich
tegen weren. Ja, hij verrijkt er dikwijls
door ten koste van anderen.

Maar wat kan de landman met zijne
oppassendheid en zorgen tegen de onre-
gelmatigheid des weders, die hem plot-
selings ruineert, al zijne zorgen vernietigt,
al zijne waakzaamheid nutteloos maakt,
al zijne hoop verbrijzelt?

Het welgelukken van het werk des
landmans hangt voor drie-vierde deelen
af van feiten waarover hij niet gebieden
kan, die hij niet verhinderen, niet ver-
beteren kan. Hij moet die feiten onder-
gaan, al slepen zij zijne ruïne met zich.

Moet gij nu met ons niet bekennen dat
de landman meer dan wie ook op den
Staat moet kunnen rekenen?

Mogen de niet-kiezers op dien steun
rekenen? Neen, want geen enkele regeer-
der bekommert zich om hen.

Mag de pachter-kiezer er op rekenen?

Ook niet, want door zijn grond niet te
bezitten, hangt hij af van zijn eigenaar,
die hem opslaat of verjaagt, als hij vol-
gens zijn zin niet kiest en de pachter
moet dansen gelijk hij schuifelt!

Ha, dat persoonlijk bezit van den grond
heeft den landbouwer nabij de ruïne ge-
bracht, ondanks vele kennis, zorgen en
zwoegen.

Hebt gij er reeds aan gedacht dat er
heeren zijn, rijk genoeg om met negen al
den grond te koopen der negen Belgische
provincien, en dat alsdan de honderd-
duizende boeren van België met al hunne
vrouwen en kinderen van die negen rijke
mensen afhankelijk?

Hebt gij reeds gedacht aan de diepe
verslaving van een heel land, die de per-
soonlijke eigendom met zich brengt?

Zegt niet, dit zal nooit gebeuren.

Het is gebeurd. Eene Engelsche grond-
eigenares, eene hertogin, bezat in Ierland
vele gronden, heele dorpen. Op zekeren
dag meende zij meer van hare gronden
te kunnen trekken door er vee op te fok-
ken in plaats van ze aan de landbouwers
te verpachten.

Een wat deed zij? Zij verjoeg de boeren
van hare goederen, deed de daken afbre-
ken van hen die niet gauw genoeg wilden
verhuizen, legde de dorpen plat en
maakte weiden en jachtgronden van de
velden, waar vroeger honderde boeren-
gezinnen hun bestaan hadden gevonden.

Ook op u, landbouwers, evenals op de
werklieden, is het woord toepasselijk:
hoe meer gij werkt, hoe min gij hebt.

Hoe beter uwe landen worden door
uwen arbeid, hoe hooger uwe pacht klimt
in plaats van uw welstand.

De kasteelheer gaat met alles weg. Hij
verrijkt gestadig met niets te doen en gij
gaat te gronde, de een na den ander.

Wilt gij bewijzen? Ziehier:

In 1846 was in Oost-Vlaanderen eene
hectare zaailand, dooreen genomen, 3139
franks waard en de pacht beliep tot 87
franks per hectare; in 1856 was diezelfde
hectare 4290 fr. waard met eene pacht
van 105 fr.; in 1866 was die hectare reeds
5437 fr. waard met eene pacht van 130 fr.
per jaar, en in 1880 was die hectare
zaailand 5852 franks waard en de pacht
tot 132 franken per hectare en per jaar
geklommen.

In 34 jaren was de waarde eener hec-
tare zaailand vermeerderd van 3139 fr.
tot 5851 fr. of met 2712 franks!!!

Gij hebt dus het fortuin der eigenaars
vermeerderd met 2712 fr. per hectare.

Gij alleen, door uwen arbeid en uwe

zorgen, en niet de eigenaars, schiept deze
meerderde waarde.

Gij alleen, Vlaamsche landbouwers, en
wat is uwe belooning? Dat in die zelfde
34 jaren uwe pacht krom van 87 fr. tot
132 fr., of 45 fr. per hectare.

Gij hebt het fortuin van den eigenaar
met meer dan de helft vermeerderd en
uwe pachten zijn met meer dan de helft
verhoogd!

Is dat geen onrecht, geen diefstal?

En heeft de eigenaar daaraan mede-
geholpen? Neen. Terwijl gij zwoegdet en
spaardest, terwijl gij met schrik naar den
hemel blikte om te zien of geen nakend
onweer u de ruïne aanbrengen ging, was
de kasteelheer aan het wandelen, aan het
rijden, aan het spelen, aan het speculee-
ren op de beurs.

In andere landen laat men den grond
alle zeven jaren, soms alle drie jaren rus-
ten. Hoe onvruchtbaar hij ook zij, gij
hebt den Vlaamschen grond gestadig twee
oogsten te gelijk doen opbrengen, want
terwijl het eene gewas opschiet, zaait gij
het andere er tusschen door.

Uit zand en moeras, dat andere volke-
ren laten liggen, haalt gij schoone oogsten.
En al die zorgen, al die kennis betaalt
gij met wat? Met hoogere pacht, met
meer kommer, met aanstaande ruïne! Is
dat recht?

Gij hebt den Vlaamschen grond veel
meer doen opbrengen. Ziehier hoeveel:

In 1860 bracht 1 hectare tarwe 21 hec-
toliters op, in 1887, 25 hectoliters; in
1860 bracht de mastelein 29 1/2 hec-
toliters op, in 1887, 37 hectoliters; de boek-
weit, in 1860, 18 1/2 hectoliters, in 1887,
23 hectoliters; de rogge 17 1/2 hectoliters
in 1860, in 1887, 18 1/2 hectoliters; de
erwt, 13 1/2 hectoliters in 1860, 26 hec-
toliters in 1887; het koolzaad, 17 hec-
toliters in 1860, in 1887, 21 hectoliters,
enz., enz., het land hebt gij op al de
vruchten meer doen opbrengen; gij hebt
grootere schatten uit de aarde gehaald en
daarom sloeg uw nietsdoende kasteelheer
uwe pacht op.

Gij hebt het land verrijkt met de op-
brengst van uwen nuttigen arbeid en gij
zijt verarmd, want de waarde uwer
vruchten is gedaald.

In 1888 kreeg gij voor de haver 6
franks min per hectoliter als in 1860;
voor de spelt, 7 fr. min; voor de tarwe,
10 fr. min; voor de mastelein, 9 fr. min;
voor de boekweit, 8 fr. min; voor de
rogge, 8 fr. min; voor het koolzaad, 15 fr.
min, en voor de hoppe, 52 fr. per 100
kilos min als in 1860.

Is dit weeral uwe schuld? Neen, neen,
ongelukkige slaven, tot ellende gedoemd
door de uitbuiting der rijken.

Gij, door hooge pachten en hooge lasten
neergedrakt, gij kunt niet concurreeren
tegen de rijke kapitalisten, die in Ame-
rika en in Indië gronden hebbengekregen,
gestolen of voor een appel en een ei hebben
gekocht; gronden, die vruchtbaarder zijn
dan de uwe, met machienen wordt be-
werkt, waardoor vele loonen zijn ge-
spaard.

Raken Amerika en Indië uitgeput, de
Congo is open voor hen, om daar, met
onze centen, nieuwe velden te ontginnen,
werkman en landbouwer nog meer ten
gronde te helpen!

Landbouwers, uw vijand is het grond-
bezit van den grooten rijke.

Over honderd jaar kwamen de boeren
in opstand omdat zij een tiende van hun
oogst aan de Kerk moesten opbrengen;
nu betaalt gij 130 franken pacht per hec-
tare, die maar 500 franken per jaar aan
tarwe opbrengt; dit maakt geen tien per
honderd, dit maakt 26 per honderd, meer
dan het vierde deel van de opbrengst uws
arbeids dat gij aan den nietsdoenden kas-
teelheer moet afstaan!

Die stijgende rente, die kanker die aan
uwen arbeid en uwen welstand knaagt,
zal u ten gronde helpen als gij ons niet
helpt!

Wat moet gij doen?

Met den rijken grondeigenaar, met
uwen ervvijand, inkomende rechten op
vleesch en graan eischen, om de ellende
der werklieden en uwe pacht te doen
verhoogen?

Neen, neen.

Gij moet met de socialistische werklie-
den der groote steden den algemeenen
eigendom van grond en bodem vragen.

Gij moet vragen dat de Staat al de
gronden, al de pachthoeven bezitte en dat
gij, meerderjarige mannen van het land,

met de werklieden der steden, door Algemeen Stemrecht, meester zijt van dien Staat.

Wanneer de werklieden- en boerenstaat de landen en kapitalen bezit, worden de hypotheeken afgeschaft en de pachten grotendeels verminderd.

De Staat zal met het overschietende deel der pacht in geen koetsen rijden, maar uwe werken landbouwmateriaal verbeteren, de vervalsching van de vette beletten, proefvelden en landbouwscholen inrichten, om door 't verbeteren van den halm en de kennis des landmans de opbrengst der velden nog te verhoogen en den welstand des landmans te doen klimmen met de opbrengst van zijn arbeid.

Landbouwers, helpt ons het Algemeen Stemrecht veroveren, want gij zijt gered als gij met de werklieden der steden de regeering in handen hebt.

Deze redevoering werd dikwijls door donderende toejuichingen onderbroken en heeft een diepen indruk gemaakt.

De landbouwers van Wortegem zullen den 10 Oogst aan de Betoging voor Algemeen Stemrecht deel nemen.

STRIJDERS OP!

Eene fout is in het laatste couplet geslopen van het lied dat wij in het vorig nummer hebben medegedeeld.

Het moet zijn zooals volgt:

V.

Aan ons! het recht te stemmen,
Aan ons het Staatsbestuur,
Dat wij met onzen arbeid
Betalen vreeselijk duur.
Geen lage slaafsche knechten,
Rechtvaardigheid in 't spel;
Geen Plichten zonder Rechten,
Op! Strijders, op 't appel!

Refrein. Zij zullen ons, enz.

BEWEGING VOOR ALGEMEEN STEMRECHT.

MEETINGS.

ZONDAG 3 OOGST.

GENT. — Om 10 1/2 ure, in de *Nieuwe Zaal*, Stropstraat, Heuvelpoort.
Sprekers: Gezellen Millio en Mortier.

DEINZE. — Om 5 ure, in de danszaal Campen, Gentstraat.

Sprekers: Gezel Foucaert en de heer Bogaert, onderwijzer.

ST-NIKOLAAS. — Om 5 ure, in het *Hollandsch Koffiehuis*.

Spreker: de heer Callewaert, uit Antwerpen.

SELZAETE. — Om 3 1/2 ure, bij Pieter Pierets, in de *Beurs*, aan de oude brug.

Spreker: Gezel Van Beveren, uit Gent.

GANSBLOEM. — Om 4 ure, *A la Cour Royale*, bij A. Baelemans, Kerkstraat 68.
Spreker: Gezel Batslé, uit Brussel.

SCHAEERBEEK. — Om 10 ure, *A la Fontaine*, Rogierstraat 38.

Spreker: Gezel Vandendorpe.

UKKEL. — Om 10 1/2 ure, in de opene lucht, aan de kerk van Ukkel.

Spreker: Gezel Van Loo, uit Brussel.

MECHELEN. — Om 11 ure, in het *Pavillon Français*.

Dagorde: *Oproep aan de Schilders en de Betoging van 10 augusti*.

Sprekers: Forest en Ledeghen, uit Brussel, en Mortelmans, uit Antwerpen.

KORTRIJK. — Om 4 ure, in den *Aigle d'or*, Doornijkschestraat.

Sprekers: Gezellen Verbauwen en Haeck.

MOUSCROUX. — Om 11 ure, in den *Casino*, Gendarmeriestraat.

Sprekers: Gezel Anseele en de heer advocaat De Bruyne, uit Gent.

DAMPREMY. — Om 3 ure, in den *Salon Lelong*.

Sprekers: Gezellen Defuisseaux, Volders en Hardyns.

MAANDAG 4 OOGST.

CUREGHEM - ANDERLECHT. — Om 8 ure 's avonds, *Au Pied de Mouton*, Bergschen steenweg 42.

Sprekers uit Brussel en Gent zullen het woord voeren.

LAEKEN. — Om 6 1/2 ure 's avonds, aan de Laekenbruggen, rechtover de herberg genaamd *De Schapenkop*, in de opene lucht.

Spreker: Gezel Verrycken.

MECHELEN. — Om 4 1/2 ure, in de zaal *Rubens*, rechtover den ingang van het Arsenaal.

Sprekers uit Gent zullen het woord voeren.

DINSDAG 5 OOGST.

ST-AMANDSBERG. — Om 8 1/2 ure, in de *Gouden Poort*, Antwerpschensteenweg.

Dagorde: *Politieke en economische toestanden van 1830 tot 1890*.

Sprekers: Gezellen Hardyns en Seffers.

BRUSSEL. — Om 8 ure stipt, in het *Volkshuis*.

Sprekers uit Gent en Brussel zullen het woord voeren.

WOENSDAG 6 OOGST.

BRUSSEL. — Om 8 ure, in *La Maison des Brasseurs*, Leuvensteenweg.

Sprekers: de heeren Frick, schepen van onderwys, Rens, gemeenteraadslid, en gezel Volders.

DONDERDAG 7 OOGST.

SCHAEERBEEK. — Om 7 1/2 ure, in de opene lucht, op de Koninginneplaats.

Spreker: Gezel Volders.

— Om 8 1/2 ure, *Au Progrès*, Liedsplaats.

Sprekers: Gezellen Defnet en Volders.

VRIJDAG 8 OOGST.

MOLENBEEK. — Om 8 ure, in het lokaal van den *Werchersbond*, Ransfortstraat 75.

Verschillende sprekers zijn ingeschreven.

ZATERDAG 9 OOGST.

SCHAEERBEEK. — Om 7 1/2 ure, in de opene lucht, op de Koninginneplaats.

Spreker: Gezel Laurent Verrycken.

Het dagorde voor al deze meetings is: *Algemeen Stemrecht en de Betoging van 10 oogst*.

Werklieden, komt in groot aantal op!

Beweging voor Algemeen Stemrecht

De groote dag nadert. Eene uiterste poging moet worden gedaan ter verkrijging onzer rechten. De volksleeuw moet wakker worden geschud en opstaan. De onverschilligen, de tegenstrevers, allen moeten opgewekt, overtuigd, bezielde worden, voor onzen schoonen strijd.

Werklieden gij kunt allen medehelpen aan deze reusachtige propaganda die in de laatste dagen moet worden gemaakt.

Allen naar de Meetings en Volksvergaderingen, hieronder aangeduid:

ZONDAG 3 AUGUSTI, OM 3 URE NAMIDDAG
In den SKATING, Bagattenstraat | **In CONCORDIA, Belgradestraat**

Verplichtende Algemeene Vergadering voor AL de Leden van den Ziekenbond MOYSON, op boete van 50 centimen.

Dagorde: Verslag der rekeningen van den Bond. — Congres der Ziekenbeurzen in Vooruit, Chartreuzenstraat, te Sinxen gehouden. — De Landelijke Bond der Ziekenbeurzen. — Propagande door den Bond Moyson in heel het land gedaan. — Betoging van 10 Oogst te Brussel.

DAGORDE: De Betoging van 10 Augusti.

Deze twee Meetings zullen om 4 1/2 ure geëindigd zijn.

NA DIE MEETINGS BETOOGING TE LEDEBERG

De Betoging, door onzen hatelijken burgemeester te Gent geweigerd, zal te Ledeberg plaats hebben.

De Stoet wordt gevormd op den Brusselschen steenweg. Hij vertrekt om 3 ure en zal om 3 3/4 ure uiteengaan. — Al de Maatschappijen zullen met opschriften, kartels en vaandels aan de Betoging deel nemen.

Voorstanders van Algemeen Stemrecht, Zondag naar Ledeberg. — Met duizenden naar Ledeberg, dat zijne straten zwart zien en de geestdrift voor Algemeen Stemrecht ontgloeie en klimme!

MAANDAG 4 AUGUSTI, OM 7 1/2 URE 'S AVONDS

MEETING EN MUZIEKFEEST

In SPIEGELHOVE, Nieuwe Wandeling

Dagorde: Toestand der Vlasbewerkeren en de Betoging van 10 Oogst.
Sprekers: ANSEELE en HARDYNS.

In VALENTINO, Kuiperskaai

Dagorde: De Betoging van 10 Oogst.
Sprekers: VAN BEVEREN en VERBAUWEN.

REIS NAAR BRUSSEL. — Prijs voor gaan en keeren: fr. 2-55

voor één of twee dagen, naar keuze, als men het bij de inschrijving laat weten. Men schrijft in alle dagen tot Woensdag van 8 ure 's morgens tot 9 's avonds.

In VOORUIT, Garenplaats, Chartreuzenstraat en Nijverheidslaan. — Bij POL DE VOS, Stalhofstraat. — In « De Gebuurtekring, Giststraat. — Bij D. WYTINCK, Kapellestraat, 16, (Pekelharing). — In « Grétry » St-Amandstraat, wijk St-Pieters. — Bij LOUIS RONSE, Zandstraat, Heuvelpoort. — A. PAGNON, Muinkbrugstraat, lokaal der fanfare-maatschappij. — ROUSSEAU, in « De Vriendschap » Biestraat 22. — Bij FELIX, Biestraat. — Bij GOEBEET, Mertenstraat 11, (St-Amand). — VERSCHUEREN, in « De Toekomst » Oostakkerstraat. — JACQUES LAKEU, Regattendreef. — In de Gebuurtekring, Dendermondschen steenweg.

Van nu af zijn door de Statieoverste VIER BIJZONDERE TREINEN ter onzer beschikking gesteld. — Die 4 treinen zullen vertrekken van 6.25 tot 7.25 uur 's morgens, met omtrent een kwart uur verschil. — Die treinen rijden naar Brussel door en zijn dus gelijk aan expresstreinen. — De terugkeer van Brussel geschiedt met dezelfde bijzondere treinen, die uit Brussel zullen vertrekken te beginnen van 7 ure. — Iedereen die wil zal de Zondag avond om half tien te Gent aankomen. — Daarvoor staan wij in, al de maatregelen zijn genomen. — De personen, die den Zondag morgen moeten werken, kunnen vertrekken met den trein van 9.38 en rond 11 uur te Brussel aankomen.

Werklieden van Gent, Naar Brussel! Naar Brussel!

Ons o
een temp
forteres te
gepleegd,
van den
worden.

Nooit v
tuigen va
gen onze
van verdr
hoord, zó
vijandig a

M. Lip
zich geno
trouwen
recht, dat
van overh
grooten ge
trouwen i
gesteld we

Mea cu
die in den
meenden
lieden gen
recht elke
zijne tuss
der Grask
tijdens de
pogingen
te doen ee

En zij e
waardeerd
komt te b
len. M. L
weg om ee
te worden.

Maar hi
midden en
ten offer a
partijbelar

Als men
rotte appel
lang of de
aan. Zoo i
en zoo zal
noch vasth
eerlijkheid
smetting te

En welk
in, om he
lucht van
af te schaf

Hij had
uit te vind
De mani
t algemeen

't Ware
werp dat o
rig ware.

De wer
daging, m
zijn het ni
fanatisme,

der papenl
dagingen
alle vrijzin

Is het ve
lieden zelf
op het gew
gers van al

wanneer h
tegen onrec
Dit is w

denken ka
Het vo

ellendig, m
lijk. Zijner

alles dat
waarvan h
bruik make
Hij zal d